

Reglerne om de økonomiske Hovedspørgsmaal, Beregningen af Anstalternes Kostpænge og Statstilskud. Om det første Punkt maa foreløbig bemærkes, at det i Mangel af almindelige Lovbestemmelser formelt er overladt til Anstalternes Bestyrelser at fastsætte Kontingentet, men at de nuværende Betalingssatser, nemlig 600 Kr. for Skole- og Plejehjemmene og 400 Kr. for Arbejdshjemmene, som i en Aarrække have været gældende og ligget til Grund for Beregningen af Statsbidragene, faktisk ere bindende for Bestyrelserne. Angaaende Oprindelsen til disse Satser er at anføre, at Betalingen paa Gl. Bakkehus fra Begyndelsen af var fastsat til 600 Kr. foruden en Beklædningsgodtgørelse af 20—80 Kr. efter vedkommendes Alder, hvilket Tillæg til Betalingen bortfaldt fra 1ste Juni 1892 efter Anstaltens Omdannelse til Skolehjem. Ved Lov 24de Maj 1879 § 2 fastsattes Betalingen til Plejehjemmet Karens Minde til 600 Kr. saaledes, at den kun med Ministeriets Tilladelse kunde forhøjes over dette Beløb. Derimod var Betalingen ved de andre Kellerske Anstalter oprindelig meget lavere, nemlig 450 Kr. (fra først af endog kun 340 Kr.) for Skoleelever og 3 à 400 Kr. i Arbejdshjemmene efter den større eller mindre Arbejdsevne. Fra 1889 blev 400 Kr. den faste Betaling for Arbejdsafdelingen, og samtidig forhøjedes Betalingen for nye Skoleelever til 600 Kr. Da man ved Anlægget af Ebberødgaard efter det givne Forbillede fastsatte de samme Beløb henholdsvis for Arbejds- og Plejefdelingen, og da Betalingen i de Kellerske Anstalter ved ældre Alumners Afgang efterhaanden er bleven ensartet, ere de tvende her nævnte Satser normerede ved begge Anstalter henholdsvis for de ca. 500 aandssvage, der betegnes som arbejdsdygtige og ikke modtage Skoleundervisning, og for de øvrige ca. 1000, der ere anbragte i Skole- og Plejehjem.

Det vil ses, at den højeste Sats stemmer med, hvad der fra Begyndelsen af har været Regel ved Gl. Bakkehus, der indtil 1892 rummede alle Arter af aandssvage, og ved Karens Minde, der stedse har været forbeholdt de uarbejdsdygtige. Den lavere Betaling i de senere grundlagte Arbejdshjem Lillemosegaard og Ebberødgaard er selvfølgelig indført i den Formodning, at de aandssvages Arbejde til Dels kunde give Vederlag for deres Forplejning, men har formentlig ogsaa en historisk Grund i den særdeles lave Beregning af Udgiften ved Professor Johan Kellers private Anstalter,

som lededes med en Økonomi, der ikke mere er mulig over for de voksende Krav til Anstalterne. Da disses Udvikling i det væsentlige er foregaaet efter Fastsættelsen af de oftnævnte Betalingssatser, er der intet paafaldende i, at disse have vist sig at være for lave til at dække Skole- og Arbejdshjemmenes Udgifter, medens man langt snarere maa paaskønne, at det gennemgaaende har været muligt at faa et saa stort Overskud ved Driften af Asylerne, at Anstalterne hidtil have kunnet bære sig med et gennemsnitlig lavere Kontingent end det, der for ca. 20 Aar siden blev fastsat ved Lov for det først oprettede Aandssvageasyl. Manglerne ved de nuværende Regler, nemlig at der ikke er taget Hensyn til de forholdsvis meget betydelige Udgifter ved Skoleafdelingerne, og at Udbyttet af de aandssvages Arbejde er anslaaet for højt, have imidlertid efterhaanden i stigende Grad virket til Ugunst for Anstalterne, hvorfor man, saaledes som disse nu i det hele ere stillede, maa ansæ en Ændring af Reglerne for nødvendig.

Spørgsmaalet herom er fra først af blevet rejst af den kritiske Revisor i Indberetningen for 1894—95 (S. 11), hvor det med Henblik paa Regnskabsforholdene blev henstillet til Overvejelse at nedsætte Betalingen i Asylerne og forhøje den for Skole- og Arbejdsafdelingerne. Statsrevisionen tog heraf Anledning til i sin Betænkning for samme Finansaar at anbefale en Nedsættelse for Asylerne, uden derimod at ville tiltræde Tanken om en Forhøjelse for de andre Afdelinger. En saadan Nedsættelse uden Ækvivalent er fra samme Side gentagne Gange bragt i Forslag, men har mødt Modstand hos Anstalternes Bestyrelser og Ministeriet, der i en udførlig Udtalelse om Sagen erklærede det for nødvendigt at afvente Gennemførelsen af Loven om de Kellerske Anstalters Flytning, før nærmere Bestemmelse blev tagen (Rigsdagstidende 1898—99, Tillæg B., Sp. 57). Den kritiske Revisor har imidlertid i Beretningen for 1898—99 (S. XXI) drøftet Sagen fra et nyt Synspunkt, idet han har foreslaaet en fælles Betalingssats for alle aandssvage, som efter hans Beregning af Gennemsnitsudgiften ikke burde være lavere end 580 Kr. De Betragtninger, som ligge til Grund for dette Forslag, ere navnlig, at det først efter en aandssvags Optagelse i Anstalten kan afgøres, til hvilken Afdeling han skal henføres, at der ofte maa foretages Omflytninger fra den ene til den anden Afdeling, hvorved Betalingen efter dagvis Beregning bliver forhøjet eller